

EURÓPSKY PARLAMENT

ZVLÁŠTNE VYDANIE

**ZASADANIE EURÓPSKEJ RADY
dňa 16. a 17. decembra 2004
v Bruseli**

**PREJAV PREDSEDU, p. JOSEPA BORRELLA FONTELLES
ZÁVERY PREDSEDNÍCTVA**

04/S-2004

Generálne riaditeľstvo predsedníctva

SK

SK

(Intranet) <http://www.europarl.ep.ec/bulletins> (Special Edition 2004)
(Internet) <http://www.europarl.eu.int/bulletins> (Special Edition 2004)

\\EPADES\PUBLIC\SOMMET\2004\12-Bruxelles

Prejav predsedu Josepa Borrella
Európska rada
Brusel 17. decembra 2004

Vážené dámy, vážení páni,

Najprv by som sa chcel poďakovať holandskému predsedníctvu za otvorenosť, ktorú prejavilo voči Parlamentu. Takisto by som chcel vzdať poctu dobrému úsudku, ktorý prejavilo pri zdôrazňovaní témy Komunikujúca Európa v čase, keď verejná informovanosť čoraz viac nabera na význame.

Pred mesiacom som vám dal prísľub, že Parlament urobí všetko potrebné na zaručenie toho, že svoju prácu začne silná Komisia, ktorá bude mať širokú podporu Parlamentu. Tento sľub sme naplnili.

Na čom v presne však bude Komisia pracovať?

Predseda Barroso predstaví 26. januára 2005 svoj pracovný program na rok 2005 a viacročný program na ďalších päť rokov. Po prvýkrát, v očakávaní vstupu do platnosti ústavy, predloží medziinštitucionálnu dohodu o schválení tohto päťročného programu.

My v Parlamente sme ochotní rokovať o tejto dohode, ktorá nám všetkým poskytne rámec pre našu prácu v nasledujúcich päť rokoch.

Naše politické priority sa medzitým zamerajú na viaceré otázky. Začnem s finančným výhľadom.

Parlament berie svoju ústrednú úlohu v procese tvorby finančného výhľadu veľmi vážne a bez Parlamentu nebude nijaký finančný výhľad.

Spoločne sa musíme dohodnúť na období rokov 2007-2013. Parlament v tejto súvislosti vytvoril dočasný výbor, ktorému mám to česť predsedieť, na prijatie uváženeho a presvedčivého stanoviska. Pri našich rokovaníach budeme vychádzať z návrhov Komisie.

Chceme dohodu a chceme ju dosiahnuť v riadnom termíne. Nechceme však hocijakú dohodu.

Ba čo viac, členské štáty sa po prvý raz musia dohodnúť medzi sebou.

V tejto súvislosti šesť členských štátov formálne zaujalo svoje stanovisko k návrhom, ktoré predložila Prodiho Komisia a oficiálne prevzala Barrosova Komisia. Porovnanie čísel odhaľuje veľa.

Najprv treba porovnať rovnaké veci. Je absurdné porovnávať návrh Komisie na platobné záväzky s návrhom šiestich členských krajín na viazané rozpočtové prostriedky.

Musíme porovnávať toto:

- návrh Komisie na 1 025 miliárd eur na obdobie 2007-2013 alebo 1,26% HDP vo viazaných rozpočtových prostriedkoch a
- návrh šiestich členských štátov na 815 miliárd eur na obdobie 2007-2013 alebo 1% HDP vo viazaných rozpočtových prostriedkoch.

Návrh šiestich členských štátov znamená zníženie o 210 miliárd eur v porovnaní so sumou, ktorú predložila Komisia.

Znamená údaj 1%, že budeme musieť obmedziť naše politické ciele a rozviazať sľuby, ktoré sme dali?

Chcel by som vás upozorniť, že ak sa nepodarí dosiahnuť dohodu o novom viacročnom finančnom rámci medzi Parlamentom a Radou, mohlo by to znamenať:

- opätovné začatie rokovaní o každej politike EÚ na ročnom základe a
- návrat k ročnému rozpočtovému konaniu, ako to stanovujú Zmluvy, ktoré obsahuje dohodu medzi dvoma ramenami rozpočtového orgánu. Som si istý, že ani Rada, ani Parlament si neželajú návrat k zápasom minulosti, počas ktorých chcela každá strana vnucovať svoje stanovisko.

Nevidím možnosť, ako chce Rada znížiť rozdelenie finančných prostriedkov a zároveň riešiť nové náročné úlohy a priority, ktoré pred Úniou stoja, vzhľadom na to, že ste už určili údaje o výdavkoch v poľnohospodárstve až do roku 2013.

Keď hovorím o náročných úlohách a prioritách, mám na mysli konkrétne:

- dokončenie terajšieho rozšírenia a budúce rozširovanie;
- obranu kohéznej politiky, ktorá je skutočným nástrojom solidarity Spoločenstva;
- rastúci význam Únie vo svete a nové politiky s osobitným dôrazom na výskum a vzdelávanie.

Dovoľte mi povedať, že je čudné vidieť, že členské štáty, ktoré sú za ďalšie rozširovanie (a tu mám na mysli konkrétne Turecko), sú zároveň tými, ktoré najviac nesúhlasia s primeraným financovaním.

Mám taký pocit, že čo chce Rada, je viac Európanov, ale menej Európy.

Európa nemôže byť lacná. Pán Barroso to nedávno povedal v Parlamente.

Netreba sa však znepokojovať. Parlament napriek všetkým fámam nie je ľahostajným rozpočtovým orgánom, a potvrdzujú to aj čísla.

- v období rokov 1988-2003 z dvoch rozpočtových orgánov to bola Rada, ktorá najviac zvýšila výdavky spadajúce do jej zodpovednosti, konkrétne povinné výdavky; okrem toho, kým národné rozpočty 15 členských štátov vzrástli priemerne o 22,9% medzi rokmi 1996 a 2002, rozpočet Únie vzrástol iba o 8,2%.

Posolstvo, ktoré by som chcel vysvetliť, je také, že rokovania sa nesmú vzťahovať na súboj o číslach a percentách, ale musia sa zamerať na európsky projekt, ktorého financovanie musí byť rovnako veľké ako ambície Únie.

Vážené dámy, vážení páni,

Skôr ako prejdeme k hlavnej téme rokovania tejto Európskej rady, teda k Turecku, dovoľte mi, aby som sa dotkol aj iných bodov programu.

Rozpory okolo rozhodnutia o Turecku zatienili náležité uznanie vašich rozhodnutí o Bulharsku, Rumunsku a Chorvátsku. Podporujeme vykonané úsilie v spojitosti s Bulharskom, pretože práve ono umožnilo tejto krajine, aby sa vydala na cestu smerom k pristúpeniu, a to podľa plánu.

Čo sa týka Rumunska, stále si myslíme, že sa musí vynaložiť ešte viac úsilia, aby sa systém súdnictva stal nezávislejšim, aby sa menej využívali mimoriadne vyhlášky a aby sa urobilo viac na potieranie korupcie na všetkých úrovniach. Podľa názoru Parlamentu sa na Rumunsko musia celkom jasne klásť rovnaké podmienky ako na Bulharsko. Môžem vám však povedať, že napriek technickým ťažkostiam Parlament urobí všetko, čo je v jeho silách, aby sa hlasovanie o udelení súhlasu po uzavretí rokovaní uskutočnilo 13. apríla.

Predstavitel' EÚ pre ľudské práva

Parlament nazerá s určitými obavami na vaše rozhodnutie o vymenovaní predstavitel'a EÚ pre ľudské práva. Ako viete, naša inštitúcia zohrala priekopnícku úlohu v tejto politike a bola podnecovateľom klauzúl o dodržiavaní ľudských práv, ktoré sú teraz obsiahnuté v našich medzinárodných dohodách.

Na jednej strane dodržiavanie ľudských práv bolo vždy ústredným pilierom nášho postoja voči vonkajšej politike Únie, a toto vymenovanie by mohlo posilniť význam problematiky ľudských práv v tejto práci.

Na druhej strane existujú obavy, či Parlament dokáže sledovať prácu Únie v tejto oblasti. Parlament dobre spolupracoval v tejto oblasti s Komisiou, a boli by sme veľmi radi, keby táto práca pokračovala.

Ako by takýto predstaviteľ mohol informovať Parlament o svojej práci? Chcel by som vás požiadať, aby ste posúdili takéto otázky ešte pred podpisom pod myšlienku, ktorá by mohla spôsobiť ťažkosti alebo ktorá by sa mohla stať čisto symbolickou.

Mierový proces na Blízkom východe

Jordánsky kráľ Abdulláh minulý mesiac povedal Parlamentu, že pre mierový proces sa otvorilo okno príležitosti, ale bude otvorené iba dva roky. Prezidentské voľby v Palestíne, ktoré sa majú uskutočniť 9. januára, sú dôležitým krokom pri udržaní otvorenosti tohto procesu, a preto Parlament vyšle 30 poslancov, čo je najväčšia volebná pozorovateľská delegácia, akú kedy naša inštitúcia vyslala.

Ukrajina

Európska únia teraz manifestovala, že je schopná prejavit' vedúcu úlohu na svetovej scéne. Myslím si, že Vysokému predstaviteľovi pre zahraničnú politiku pánovi Solanovi môžeme blahoželať. Plánujem návštevu Ukrajiny po voľbách a inaugurácii nového parlamentu v Kyjeve ako symbol podpory demokratického procesu zo strany Parlamentu.

Turecko

Parlament vo svojom hlasovaní pred dvoma dňami vás vyzval, aby ste začali rokovania s Tureckom „bez zbytočných priet'ahov“. Pán Balkenende včera večer oznámil, že rokovania s Tureckom sa začnú 3. októbra.

Zvolený dátum je v súlade s pozíciou Parlamentu.

Dúfam, že Turecko práve dnes bude môcť akceptovať podmienky, o ktorých ste včera rozhodli.

Výsledok hlasovania bol jasný: 407 hlasov za a 262 proti. Je však rovnako dôležité v prospech čoho Parlament hlasoval, ako aj čo zamietol. Parlament rázne zamietol akýkoľvek plán B, akékoľvek „privilegované partnerstvo“ aj akúkoľvek inú alternatívu plného členstva. Naša pozícia je jasná a konečná. Skutočnosť, že rokovania sa začali, samozrejme, neznamená, že sa dokončia. Nikto nemôže predvídať konečný výsledok nijakých prístupových rokovaní. Cieľom začatia rokovaní však musí byť plné členstvo.

Je zřejmé - a viem, že o tomto bude sa veľmi intenzívne rokovalo s pánom Erdoganom - že začatie rokovaní so sebou prináša uznanie Cypru Tureckom. Za stolom bude sedieť 25 krajín, medzi ktorými bude Cyprus a Turecko.

Je jasné, že ak s niekým rokujete, rovnako ho uznávate.

Parlament veľmi dlho diskutoval o svojej pozícii. Turecká otázka za uplynulých niekoľko mesiacov pohltila takmer všetku energiu Parlamentu: mali sme prednášky, návštevy vrátane predsedu tureckej vlády Erdogana a Leyly Zana, nezávislé správy, návštevy delegácií v regióne, vypočutia o právach žien a dodržiavaní ľudských práv a tak ďalej.

Počas mojej návštevy v Turecku som zistil, že všetci od štátnych úradov po právnikov špecializovaných na otázky ľudských práv, od grécko-pravoslávneho patriarchy po odborárskych lídrov - opakujem, všetci - žiadali, aby sa rokovania začali. Bolo jasné, že nádej na členstvo bolo TOU hnacou silou a už je ručiteľom politickej, sociálnej a hospodárskej reformy. Vyslovenie NIE plnému členstvu by tento proces zvrátilo späť.

Na druhej strane je rovnako jasné, že priviesť Turecko do EÚ je obrovská úloha, a nie som si istý, či ktokoľvek v Turecku, s kým som sa stretol, si plne uvedomuje rozsah tejto úlohy. Správa Parlamentu sa vo veľkej miere zaoberá tým, čo treba urobiť po začatí rokovaní. Parlament musí udržiavať užšie vzťahy s občianskou spoločnosťou v Turecku.

Mali sme tiež náročnú úlohu poskytnúť európskej verejnosti nevyhnutné politické vysvetlenia. Ak sa turecká otázka chápe ako nová bitka v Lepante alebo obliehanie Viedne, tak sa nedostaneme nikam.

Toto je dôvod, prečo Parlament žiada, aby sa s ním konzultovalo o každom návrhu na prerušenie rokovaní s Tureckom. Ak Parlament má kľúč k pristúpeniu na konci rokovaní, bolo by dosť čudné, ak sme boli iba informovaní o prijatom rozhodnutí, najmä v súvislosti s nevyhnutnosťou zapojiť Parlament do vysvetľovania týchto rokovaní širokej verejnosti. Ako by Parlament mohol vysvetliť rozhodnutie, do prijatia ktorého nebol ani zapojený?

Napokon,

Kofi Annan/Irak

Chcel by som poďakovať predsedníctvu za to, že pozvalo Kofiho Annana, aby sa k vám prihovril. Parlament ho privítal pred rokom, keď mu udelil Sacharovovu cenu, a myslím si, že teraz potrebuje našu podporu. A chcel by som povedať tým, ktorí naňho v uplynulých týždňoch útočili, iba to, že ľudia, ktorí žijú v sklených domoch, by nemali hádzať kamene, alebo ako hovoríme v španielčine „quien vive en una casa de cristal no debe tirar piedras“, alebo ako vravia Francúzi: 'Qu'as tu à regarder la paille qui est dans l'oeil de ton frère? Et la poutre que est dans ton oeil à toi, ne la vois-tu pas?'

Ďakujem Vám za pozornosť.
